

**PRIJEDLOG
REORGANIZACIJE
VATROGASNE
SLUŽBE
HRVATSKOG
VATROGASTVA**

PRIJEDLOG REORGANIZACIJE VATROGASNE SLUŽBE HRVATSKOG VATROGASTVA

UVODNO

- Vatrogastvo - **stručna i humanitarna** djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku
- S preko 3.000 profesionalnih vatrogasaca i ukupno 36.890 djelatnih članova DVD-a, 15.572 operativna člana DVD-a, 20.867 ostalih članova DVD-a i s ukupno oko 3.000 vatrogasnih vozila **temeljna**, a time i **najznačajnija i najoperativnija** snaga sustava civilne zaštite koja značajno pridonosi javnoj sigurnost kroz zaštitu života, spašavanje ljudi i dobara te zaštitu kritičnih infrastrukture.
- Osnovni kapaciteti vatrogastva služe i kao **temeljna** potpora tijelima i organizacijama javne sigurnosti u civilnoj zaštiti i spašavanju i **pridonose** cjelokupnom **sustavu nacionalne sigurnosti**.
- Neprijeporna je potreba učinkovitog **svakodnevnog vatrogasnog djelovanja** kao i djelovanja u velikim nesrećama, katastrofama i kriznim situacijama te pružanja pomoći drugim državama.
- ▶ **Učinkovito** operativno djelovanje vatrogastva **imperativ** je za Republiku Hrvatsku radi zaštite i spašavanja ljudi i imovine, očuvanja prirodnih i društvenih resursa i stvaranja javne slike **sigurne** turističke zemlje.
- ▶ **Smanjena** učinkovitost sustava vatrogastva može narušiti i percepciju ukupne **nacionalne sigurnosti** u domaćoj i stranoj javnosti.

ANALIZA STANJA

- Na državnoj razini djeluje DUZS koji **obavlja** upravne i stručne **poslove** vatrogastva te MUP kao resorno ministarstvo i MORH sa zračnim PP snagama kao i HVZ za dobrovoljstvo.
- Na područnoj i lokalnoj razini su VZZ (20+1) + VZ općina, gradova i područja (237), 66 JVP (osnivači JLS) **formalno udružene** u Hrvatsku vatrogasnu zajednicu.
- Postojeći Zakon o vatrogastvu (ZOV) pretrpio je od 1999. g. **veći broj** izmjena i dopuna (6 + pročišćeni tekst) kojima su **djelomično rješavani** pojedini segmenti ali ne i nagomilani problemi.
- Na sustav vatrogastva **primjenjuju se** (ili su u određenoj interakciji) i odredbe drugih propisa (Ustav RH, Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Zakon o ustanovama, Zakon o udrugama, Zakon o sustavu civilne zaštite, Zakon o zaštiti od požara, Zakon o sustavu državne uprave, Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih tijela državne uprave, Zakon o općem upravnom postupku, Prekršajni zakon, Zakon o obrazovanju odraslih, Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Zakon o strukovnom obrazovanju te niz pravilnika,
- Neosporno je da se sustav **razvijao i unapređivao** tijekom godina, ali unatoč tome **postoji prostor za poboljšavanje** sustava vatrogastva novim prijedlozima normativnih ali i organizacijskih rješenja.

S tim u vezi je i **ново** promišljanje o potrebama financiranja, školovanja i stručnog osposobljavanja, nabave potrebnih materijalno-tehničkih sredstva i opreme, sustavu održavanja i posebno – sustavu nadzora obavljanja djelatnosti.

PROBLEMATIKA

- Vatrogastvo je **opterećeno** brojnim naslijeđenim problemima, organizacijskim nedostacima i nepreciznostima u postojećoj zakonskoj regulativi.
- Normativno rješenje za uspostavu integriranog i učinkovitog sustava vatrogastva u Republici Hrvatskoj **odgađa** se već više godina (djelovanje određenih lobija).

PRIJEDLOG REORGANIZACIJE VATROGASNE SLUŽBE HRVATSKOG VATROGASTVA

- Osnovni **problem organizacijske naravi je nepostojanje jednog tijela** koje bi sustavno pratilo razvoj vatrogastva, uočavalo probleme i nudilo adekvatna rješenja. (smještanje vatrogastva u neko od tijela državne uprave (koje već ima zakonom utvrđenu "osnovnu" djelatnost – civilna zaštita) nije polučilo željene efekte. Vatrogastvo je uvijek tretirano kao sekundarna, uzgredna kategorija, koja ne korespondira s poslovima državne uprave). Takvo stanje je samo produbilo postojeće organizacijske probleme i dualitete, pa i antagonizme (profesionalci - dobrovoljci, dvostruke linije zapovijedanja, vatrogasci – civilna zaštita i sl.).
- Neka područja sustava vatrogastva **nisu u potpunosti regulirana** podzakonskim propisima ili su postojeći propisi u neskladu s današnjim stanjem i potrebama.

Detaljnije su problemi navedeni su u radnim dokumentima - TEZAMA prilikom izrade prijedloga novog ZOV-a i prijedlozi nadopunjeni u PRIJEDLOGU KONCEPTA SUSTAVA VATROGASTVA.

VIZIJA

Program razvoja sustava vatrogastva mora pratiti razvoj cjelokupnog sustava domovinske sigurnosti u Republici Hrvatskoj. Potrebno je naglasiti da je za realizaciju ciljeva razvoja bitna izrada odgovarajuće pravne regulative, te materijalna, tehnička i kadrovska podrška.

Potrebno je omogućiti jedinstvenost djelovanja i učinkovito rukovođenje u slučaju većih nesreća i katastrofa, kao i djelovanje postrojbi na cijelom području Republike Hrvatske, uz jasno definirano osiguravanje financijskih resursa. Sustav vatrogastva treba osigurati učinkovitu uporabu ljudskih, materijalnih i financijskih resursa, te omogućiti bolju materijalno-tehničku opremljenost udruživanjem potencijala lokalne i područne samouprave i države.

OSNOVNI PRIJEDLOG

- **Osnovati/preoblikovati** državno tijelo koje će, sagledavajući cjelokupnu problematiku vatrogastva u Republici Hrvatskoj artikulirati različite interese i aktivnosti vatrogasnih subjekata te iznalaziti optimalna rješenja za stvaranje potrebnih uvjeta za razvoj sustava vatrogastva.
- **Ustrojiti** jedinstvenu službu vatrogastva na čelu s državnim tijelom zaduženim za poslove vatrogastva s jasno postavljenom linijom zapovijedanja, financiranja, školovanja, stručnog osposobljavanja, planiranja, opremanja te inspekcijaskog i strukovnog nadzora.

No svakako je potrebno prethodno **dodatno jednoznačno utvrditi stvarno stanje** u svim vatrogasnim postrojbama, a radi izrade odgovarajućeg detaljnijeg prijedloga/stručne podloge za potrebne izmjene.

OSNOVNO NAČELO

- Prilikom prijedloga reorganizacije vatrogasne službe u okviru postojećih zakonskih rješenja, ali predlažući i nova, a temeljem dosadašnjih iskustava, primarno treba voditi računa o zahtjevima **učinkovitosti i ekonomičnosti** vatrogasne službe.

GLAVNI CILJEVI RAZVOJA SUSTAVA VATROGASTVA

Za realizaciju ciljeva razvoja potrebno je razvijati vatrogasnu službu za što kvalitetnije, učinkovitije i racionalnije djelovanje u provedbi preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija, gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine, pružanju tehničke pomoći pri svim

PRIJEDLOG REORGANIZACIJE VATROGASNE SLUŽBE HRVATSKOG VATROGASTVA

vrstama ugrožavanja, gašenju većih i dugotrajnijih požara (velikih šumskih požara, požari spremnika s gorivom i sl.), djelovanju pri ostalim složenijim/zahtjevnijim događajima (nesreće s opasnim tvarima, elementarne nepogode, nesreće u prometu) kao i za pružanje pomoći drugim državama.

NAČINI OSTVARIVANJA CILJEVA REORGANIZACIJE VATROGASNE SLUŽBE

1. Oblikovanje kvalitetnog i racionalnog sustava vatrogastva (pripreme i razrade prijedloga izmjena i/ili dopuna, odnosno izrade nove zakonske regulative)

- Zinoviti i doraditi (unaprijediti) postojeću pravnu (posebice podzakonsku) regulativu te je potrebno dodatno unapređivanje dokumenata i planova u vatrogastvu RH.
- Donijeti strateške planove državne razine.
- Osiguranje materijalne, tehničke i kadrovske podrške.
- Redefinirati (dopuniti) vatrogasnu djelatnost sukladno sadašnjim i budućim potrebama uzimajući u obzir Nacionalnu klasifikaciju djelatnosti 2007. – NKD 2007. („Narodne novine“ br. 58/07) i Nacionalnu klasifikaciju zanimanja 2010. – NKZ 10. („Narodne novine“ br. 147/10).
- Uključiti vatrogasce u odredbe Zakona o profesionalnoj mirovini ili to područje radno-pravnog statusa regulirati novim (dopunjenim) Zakonom o vatrogastvu, Uredbama, Kolektivnim ugovorima i sl.,
- Dugoročno riješiti problem stabilnog i održivog financiranja vatrogastva na svim razinama (posebice jedinicama lokalne i područne samouprave).

2. Racionalizacija utroška raspoloživih resursa

- Utvrđivanje stvarnog stanja te planiranje i sustavno opremanje vatrogasnih postrojbi.

3. Kvalitetno i transparentno upravljanje u složenim intervencijama

- Omogućiti jedinstveno, kvalitetno i transparentno djelovanje i učinkovito rukovođenje i zapovijedanje u slučaju velikih požara i drugih izvanrednih događaja, nesreća i katastrofa, kroz ujednačeno djelovanje postrojbi na cijelom području Republike Hrvatske, uz jasno definiranu liniju upravljanja (država – županija – grad/općina) i tijekom složenijih intervencija biti čvrsta veza između razine lokalnih vatrogasnih snaga, županijskih vatrogasnih snaga i Državne vatrogasne organizacije uz osiguravanje i evidentiranje svih materijalnih, tehničkih, kadrovskih i financijskih resursa.

4. Planiranje i sustavno opremanje vatrogasnih postrojbi specijalnom i specijaliziranom opremom i tehnikom za gašenje požara i druge intervencije

5. Oblikovanje potreba i osiguranje resursa za provedbu dodatnih specijalističkih osposobljavanja dopunskih vatrogasnih intervencijskih postrojbi

6. Kvalitetni prihvati i obrada podataka (popuna i ažuriranje baza znanja), izrada prijedloga, obrazloženja, mišljenja, očitovanja i statistika iz područja ZOP-a

7. Predlaganje i sudjelovanje u provedbi projekata EU.

ŠTO JE POTREBNO UTVRDITI NOVIM PREDLOŽENIM RJEŠENJIMA?

Prijedlogom reorganizacije vatrogastva potrebno je urediti cjeline za razvoj sustav vatrogastva sa svim ovim elementima na način da vatrogastvo bude jedinstveno i u jednoj organizaciji.

PRIJEDLOG REORGANIZACIJE VATROGASNE SLUŽBE HRVATSKOG VATROGASTVA

U cilju racionalizacije postojećeg sustava, te daljnjeg razvoja i poboljšanja opremljenosti, utvrđivanje sustava obrazovanja i stručnog usavršavanja u vatrogastvu, povećanja učinkovitosti u operativnom djelovanju, poboljšanog nadzora i kvalitetnije analitike, cjeline koje je nužno regulirati (utvrditi) novim/poboljšanim rješenjima su:

- PRAVNO - REGULATIVNA CJELINA
- MATERIJALNO - TEHNIČKA CJELINA
- KADROVSKO- STRUČNA CJELINA
- PLANSKO - ORGANIZACIJSKA CJELINA

CILJ: omogućiti svakodnevnu jedinstvenost djelovanja i učinkovitost rukovođenja, a posebice u slučaju većih i velikih požara te većih nesreća i katastrofa

SMJEROVI DALJNJEG RAZVOJA I NADOGRADNJE VATROGASNE SLUŽBE

Predlaže se sustav vatrogastva razvijati u nekoliko različitih smjerova:

- 1. Smjer reorganizacije i racionalizacije ustroja vatrogasnih organizacija na državnoj, (regionalnoj), županijskoj i lokalnoj razini**
- 2. Smjer planske reorganizacije, preustroja te materijalne i tehničke nadogradnje regionalnih /zonskih specijalističkih vatrogasnih modula (RSVM)**
- 3. Smjer nadzorne nadogradnje vatrogasne službe**
- 4. Smjer unapređivanja suradnje u zaštiti od požara**
- 5. Smjer potrebne izmjene zakonodavnog okvira**

PRIJEDLOG REORGANIZACIJE VATROGASNE SLUŽBE HRVATSKOG VATROGASTVA

REORGANIZACIJA VATROGASNE SLUŽBE

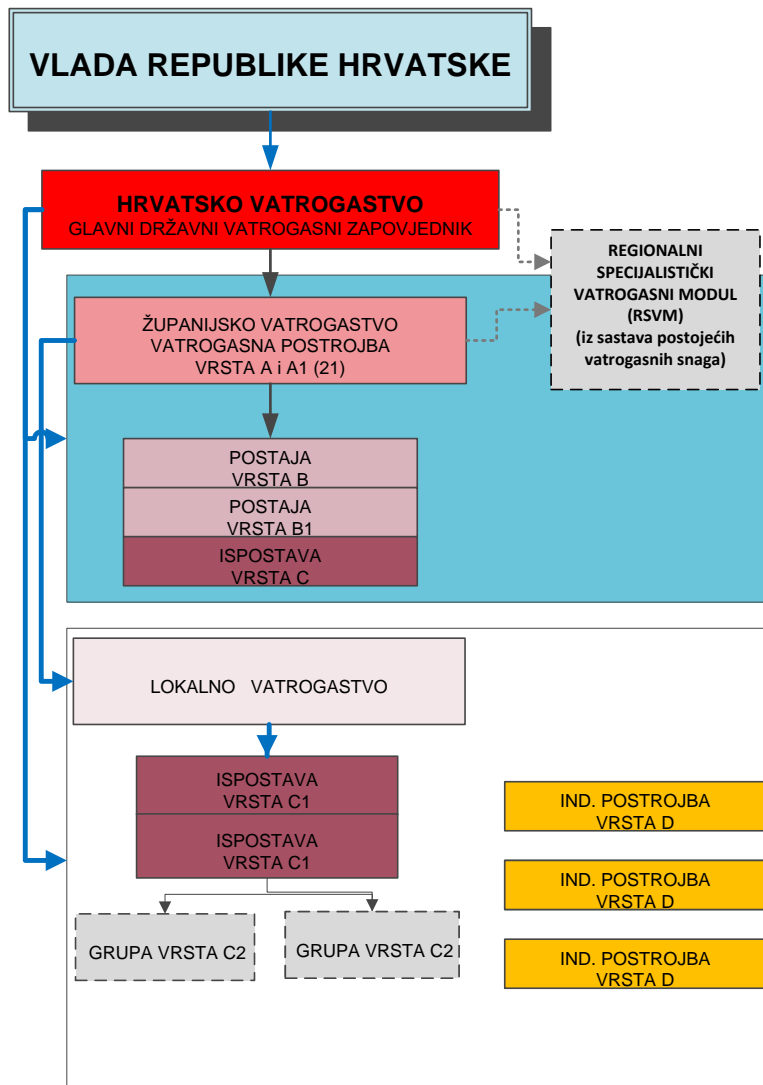
U svrhu razvoja, ali i racionalizacije postojećeg sustava predlaže se reorganizacija vatrogasne službe na više razina:

- DRŽAVNA RAZINA – Državno vatrogastvo, glavni državni vatrogasni zapovjednik, državno vatrogasno zapovjedništvo, državna vatrogasna škola, državni vatrogasni logistički centar, državni vatrogasni operativni centar, stručna služba u kojoj se obavljaju svi administrativni, operativni, tehnički i stručni poslovi vezani uz obavljanje vatrogasnih poslova, nadzorna služba, *Hrvatski vatrogasni sabor* (CTIF, promidžba, preventiva, glazba, povijest, natjecanja, mladež, priznanja)
 - REGIONALNA - Regionalno vatrogastvo(nadležnost državnog vatrogastva – nema pravnu osobnost, disperzija ovlasti na nižu razinu), regionalni vatrogasni koordinator, regionalno vatrogasno zapovjedništvo (koordinativno tijelo), vatrogasna nadzorna služba (provođenje stručnog nadzora), organizacija osposobljavanja i stručnog usavršavanja vatrogasnih kadrova, specijalizirani timovi/moduli (intervencijska vatrogasna postrojba),
- PODRUČNA RAZINA (trenutno županije) – županijsko vatrogastvo, županijski vatrogasni zapovjednik, županijsko vatrogasno zapovjedništvo, profesionalna vatrogasna postrojba, županijski vatrogasni operativni centar, stručna služba, *vatrogasna nadzorna služba (provođenje stručnog nadzora)*, *organizacija osposobljavanja i stručnog usavršavanja vatrogasnih kadrova (ukoliko nije ustrojena na regionalnoj razini)*.
- LOKALNA RAZINA – lokalno vatrogastvo, lokalni vatrogasni zapovjednik, lokalno, vatrogasno zapovjedništvo, vatrogasna služba, lokalni vatrogasni operativni centar

U Ovisno o poslovima i zadaćama na određenom području, predlažu se četiri (4) osnovne vrste vatrogasnih postrojbi (o kategorizaciji postrojbi ovisi i daljnja organizacija vatrogasne službe te sustav financiranja, odnosno sufinanciranja tih postrojbi) kako slijedi:

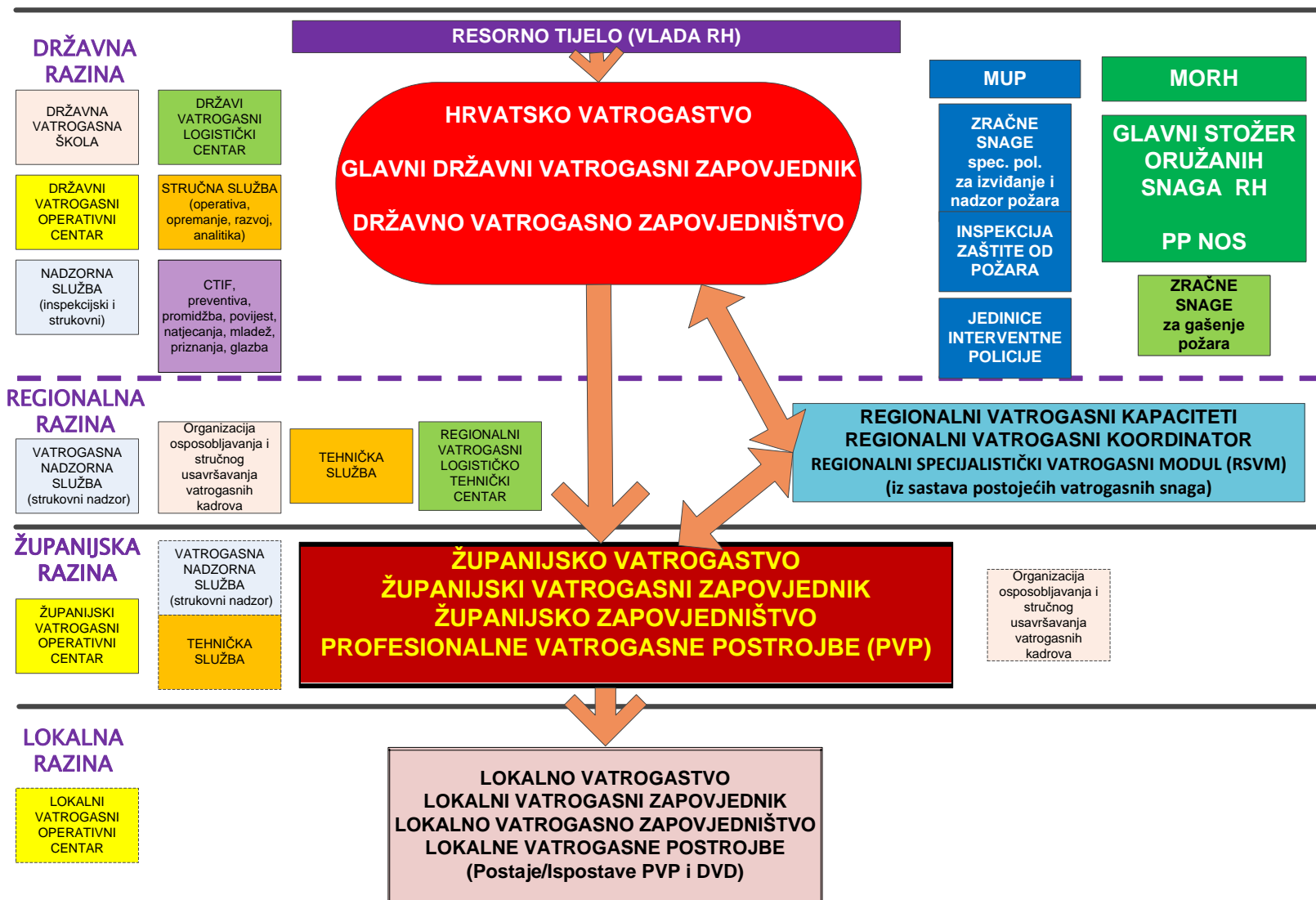
- D. vrsta (kategorija) vatrogasnih postrojbi su postrojbe od značaja samo za pravnu osobu za koju su ustrojene;
- C. vrsta (kategorija) vatrogasnih postrojbi (C2, C1 i C) su postrojbe **od značaja za manje, veće naselje ali i za grad/općinu;**
- B. vrsta (kategorija) vatrogasnih postrojbi (B1 i B) su postrojbe koje obavljaju zadaće **od značaja za grad/općinual i jedinicu područne uprave (županiju);**
- A. vrsta (kategorija) vatrogasnih postrojbi (A1 i A) su postrojbe koje obavljaju zadaće u **sjedištima područne jedinice uprave (županiji), ali i od značaja za vatrogasnu operativnu regiju i Republiku Hrvatsku** (akcidenti, tehničke intervencije na državnim cestama, požari i druge intervencije koje nadilaze lokalne i područne (županijske) okvire – stručna i kadrovska jezgra interventnih snaga za slanje u druga područja RH i susjedne zemlje).

PRIJEDLOG REORGANIZACIJE VATROGASNE SLUŽBE HRVATSKOG VATROGASTVA

PRIJEDLOG REORGANIZACIJE VATROGASNE SLUŽBE HRVATSKOG VATROGASTVA

PRIJEDLOG REORGANIZIRANOG USTROJA VATROGASTVA

PRIJEDLOG REORGANIZACIJE VATROGASNE SLUŽBE HRVATSKOG VATROGASTVA

DALJNI RAZVOJ I NADOGRADNJA VATROGASNE SLUŽBE

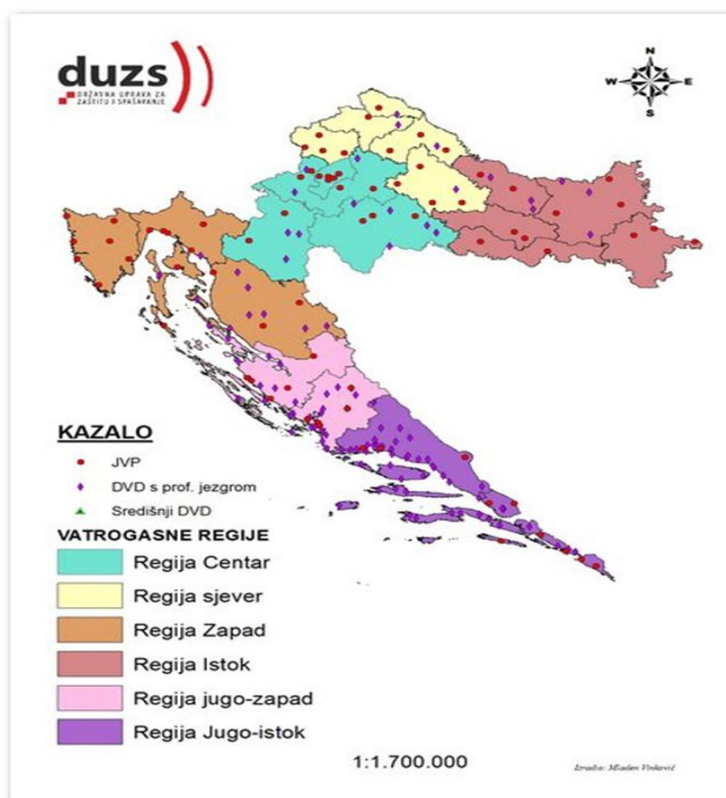

SUBORDINACIJA NADLEŽNOSTI I ZAPOVJEDANJA				
PREDLAGANJE	IMENOVANJE	SUGLASNOST	ZAPOVJEDNA LINIJA	UVJETI
MINISTAR UNUTARNJIH PODLOVA	VLADA RH		GLAVNI DRŽAVNI VATROGASNI ZAPOVJEDNIK	Propisani Zakonom, pravilnicima i usklađeni sa Programom osposobljavanja za specijalnost rukovođenja vatrogasnim intervencijama
ŽUPANIJSKO VATROGASNO VIJEĆE	ŽUPAN	GLAVNI DRŽAVNI VATROGASNI ZAPOVJEDNIK	ŽUPANIJSKI I VATROGASNI ZAPOVJEDNIK POSTROJBE	
LOKALNO VATROGASNO VIJEĆE	GRADONAČELNIK /NAČELNIK	ŽUPANIJSKI I VATROGASNI ZAPOVJEDNIK	LOKALNI VATROGASNI ZAPOVJEDNIK	
LOKALNI VATROGASNI ZAPOVJEDNIK	GRADONAČELNIK /NAČELNIK		ZAPOVJEDNIK VATROGASNE POSTAJE / ISPOSTAVE	

ZAPOVJEDNA LINIJA

REGIONALNA NADOGRADNJA POSTOJEĆE STRUKTURE SUSTAVA INTERVENCIJSKIH VATROGASNIH POSTROJBI I LOGISTIČKO – TEHNIČKIH CENTARA

PRIJEDLOG REORGANIZACIJE VATROGASNE SLUŽBE HRVATSKOG VATROGASTVA

SAŽETAK

Vatrogastvo je osnovna, najbrojnija i najoperativnija snaga sustava civilne zaštite čiji kapaciteti služe kao **temeljna** potpora javnim sigurnosnim civilnim, vojnim i zdravstvenim organizacijama i značajno **pridonose** cjelokupnom **sustavu nacionalne sigurnosti**.

Učinkovito operativno djelovanje vatrogastva **imperativ** je za Republiku Hrvatsku radi zaštite i spašavanja ljudi i imovine, očuvanja prirodnih društvenih resursa i kritičnih infrastruktura kao i osiguravanja javne slike **sigurne** turističke zemlje.

Krajnji cilj predloženog preustroja **plansko** je **preoblikovanje** vatrogastva u **moderniji i racionalniji sustav**, a moguće ga je ostvariti osnivanjem/preoblikovanjem državnog tijelanadležnog za poslove vatrogastva, zatim putem izmjena, dopuna i/ili preoblikovanja postojeće zakonske regulative i pripadajućih planskih i programskih dokumenata, ciljane edukacije i osposobljavanja kadrova, sustavne nabave moderne vatrogasne i druge specijalne tehnike, opreme i sredstava, standardizacije i raščlambe vatrogasnih intervencija te kontinuiranog inspeksijskog i strukovnog nadzora.

POSEBNI CILJEVI

1. Osnivanje djelotvornog sustava upravljanja, koordinacije zemaljskih i zračnih snaga tijekom gašenja složenijih i dugotrajnijih požara otvorenog prostora na području Republike Hrvatske te zemalja jugoistočne Europe na način da se ustroji **Regionalni koordinacijski centar za šumske požare za države JIE** sa sjedištem u Republici Hrvatskoj – Divulje. U Centru bi se provodilo i stručno osposobljavanje za gašenje šumskih požara za gasitelje iz cijele regije. Centar je potrebno opremiti informatičko-komunikacijskom opremom za mogućnost prikupljanja, upravljanja i analiziranja prostornih podataka korištenjem suvremenih informatičkih rješenja. Navedeno podrazumijeva korištenje vektorskih, rasterskih i satelitskih georeferenciranih podloga kao i podatke sa terena prikupljenih preko GPS uređaja i kamera smještenih u zrakoplovima ili bespilotnim letjelicama.
2. Razvojem cjelokupnog sustava potrebno je predvidjeti specijalistička usavršavanja vatrogasnih zapovjednika za upravljanje i zapovijedanje specifičnim i složenijim intervencijama u kojima sudjeluju i vatrogasne postrojbe (primjerice u akcidentima s opasnim tvarima, potresima, poplavama, velikim požarima i slično). Isti osposobljeni stručnjaci bit će predviđeni i za međunarodnu suradnju i pružanje pomoći drugim državama. Smjernice budućeg razvoja predviđaju osposobljavanje 50 do 100 stručnjaka na razini Republike Hrvatske za sudjelovanje u međunarodnim vježbama i seminarima. Nadalje, planira se nastavak ustrojavanja regionalnih specijalističkih interventnih timova za zaštitu i spašavanje unutar javnih vatrogasnih postrojbi. Timovi bi se osposobljavali za djelovanje u velikim i katastrofalnim požarima, potresima, poplavama, akcidentima s opasnim tvarima, većim nesrećama u prometu itd). Timovi će biti pripremljeni i za intervencije izvan RH i mirovne misije.
3. Razvoj vatrogastva predviđa nabavu (teške) specijalne namjenske opreme za gašenje požara na otvorenom prostoru, objektima, plovilima, za intervencije pri akcidentima s opasnim tvarima, te opreme za spašavanje ljudi i imovine. Isto tako potrebno je planirati nabavu helikoptera koji može na požarište prenositi veće količine vode (primjerice klasa helikoptera MI 26 koji može prenositi kontejnere s vodom te ostale kontejnere s opremom).

